

Oponentský posudek na bakalářskou práci

FILIPA ŽITNÍKA

Tělo a svět, Role těla ve vnímání v pojetích E. Husserla a E. T. Gendlina

Záměr a charakter předložené práce:

Autor vychází z toho, že se k prostředí, v němž žijeme, vztahujeme vnímáním. Základní otázky práce se dotazují na podobu tohoto vztahu a na roli, jakou pro jeho konstituci hraje naše tělo. Odpovědi kolega Žitník hledá u dvou autorů – u Husserla a u Gendlina. Práce je rozčleněna na dvě části. První se věnuje Husserlovu pojetí vnějšího vnímání a návazně na to popisu role těla v něm. Druhá část je věnována Gendlinově procesuálnímu pojetí vztahu těla a prostředí a návazně na to předvedení způsobu tohoto procesuálního vztahu u člověka. Na závěr práce autor obě koncepce srovnává.

Komentář:

Autor předvedl, že si precizně osvojil obě sledované koncepce vnímání a že je dokáže přiměřeně vyložit a srovnat ohledně základních společných motivů. Celkově k práci nemám žádnou zásadní věcnou námitku. Mám však několik námitek či poznámek formálního a metodického charakteru.

1. Autor ve svém výkladu parafrázuje sledované koncepce a doplňuje je či rozvádí vlastním výkladem. Pouze minimálně však odkazuje na původní sledované koncepce. Tím se také občas pro čtenáře smývá rozdíl mezi parafrází a vlastním interpretačním rozvinutím.

2. U výkladů obou autorů by to chtělo vždy úvodní rozbor jejich způsobů přístupu a deskripce, stejně tak i jejich fenomenálních východisek. Předvedení základních zásad Husserlovy fenomenologie z Blechova slovníku nemůže nahradit předvedení Husserlova vlastního pojetí jeho přístupu, zvláště když se při takovémto slovníkovém úvodu vezme na pomoc odkaz na Descartesa. Sama Husserlova reflexe kartesianismu by si zasloužila hlubší analýzu, a to hlavně pro to, aby se ukázal nějaký rozdíl.

3. Právě některé kartesiánské prvky ve výkladu Husserla mě zarážejí, neboť mi přijdou silnější, než by se u Husserla snad dalo hledat. Mám na mysli pasáže autorova výkladu, kde se mluví o těle jako o čemsi vůči vědomí vnějším a kde celý výklad vyznívá až příliš mechanisticky (např. s. 31, motiv „spuštění vnímání“ ad.; nebo s. 33 hned začátek kapitoly, kde je řeč o těle, které se liší od ostatních „věcí“, či je dokonce objektem).

4. S tím souvisí jistá perspektivní nejasnost. Kdo a odkud vede deskripce, v nichž se objevuje tělo jako předmět? To platí nejen pro výklady Husserla, ale i pro druhou část práce, kde není jasné, jak lze fenomenologickou deskripci převést na popis vnímání jakéhokoli jiného živého tvora, než je člověk (např. s. 57n).

5. Ačkoli tématem jsou popisy konstituce vnímání, přejde autor občas z roviny vnímání k rovině pojmů, tzn. do jiné sféry, než je sledovaná sféra vnímání. Tyto přechody jsou pro mě nejasné a nezdůvodněné. Např.: s. 20 – 21: jak se zde dostaneme od vněmu k pojmu? Nebo s. 47 – 48.

Jinak osobně mě při výkladu Gendlinovy procesuální koncepce vztahu člověka a prostředí (resp. udržování života ve vztahu k prostředí) zaujala strukturní shoda takovéhoho popisu s Hegelovým pojmem života ve *Fenomenologii ducha*. Možnost této shody by do budoucna stála za promyšlení.

Celkové hodnocení:

Celkově i přes uvedené poznámky považuji jinak velmi precizní práci za zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení v pásmu výborně 46 body.

V Těptíně 6. června 2007

Mgr. Jaroslav Novotný